

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 29 marca 2016 roku Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim, w sprawie z powództwa W. D. przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W. o zapłatę kwoty 16.674,58 złotych, w pkt 1 zasądził od pozwanego na rzecz powoda – kwotę 15.664,83 złote z ustawowymi odsetkami od dnia 24 czerwca 2014 roku do dnia zapłaty, w pkt 2 oddalił powództwo w pozostałej części, w pkt 3 zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 4.014,66 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 2.400,00 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego oraz w pkt 4 nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim kwotę 352,00 złote tytułem opłaty sądowej od rozszerzonej części powództwa (wyrok – k. 180).

Powyższe orzeczenie zapadło na podstawie poczynionych przez Sąd Rejonowy ustaleń faktycznych, które Sąd Okręgowy podzielił i przyjął za własne, a których najistotniejsze elementy przedstawiają się następująco: J. D. zawarła z (...) Spółką Akcyjną w W. umowę dobrowolnego ubezpieczenia w zakresie m.in. autocasco (AC) samochodu marki A. (...) o nr rej. (...) na okres od dnia 25 lutego 2014 roku do dnia 24 lutego 2015 roku w wariancie serwisowym (...) + serwis, z zakresem ubezpieczenia: amortyzacja 0 % - pełne odszkodowanie za części zgodnie z o.w.u. Sumę ubezpieczenia określono na 54.600,00 złotych brutto. Składkę w zakresie AC określono na kwotę 2.521,00 złotych. Integralną część umowy ubezpieczenia stanowiły ogólne warunki ubezpieczenia autocasco (...) + ((...) +). Zgodnie z § 15 ust. 1 o.w.u. w przypadku szkody częściowej tj. w razie uszkodzenia pojazdu w stopniu nie kwalifikującym szkody jako całkowitej, (...) ustala wysokość odszkodowania, które obejmuje koszty naprawy pojazdu mające związek przyczynowy ze zdarzeniem objętym ochroną ubezpieczeniową. Wysokość odszkodowania wyliczana jest przez (...) w oparciu o wycenę kosztów naprawy pojazdu (§ 15 ust. 2 o.w.u.). Stosownie do treści § 15 ust. 4 o.w.u., wyłącznie w przypadku gdy Ubezpieczający zawierając umowę ubezpieczenia dokonał wyboru wariantu (...) w razie udokumentowania oryginalnymi fakturami VAT poniesionych kosztów naprawy wyższych niż przyjęte w sporządzonej przez (...) wycenie, z uwzględnieniem zastrzeżeń, o których mowa w ust. 3 (...) uzupełni kwotę odszkodowania do poziomu wynikającego z w/w faktur, nie więcej jednak niż wskazane w pkt 1, 2 i 3 umowy pod warunkiem stwierdzenia przez (...) zgodności dokonanej naprawy z zakresem uszkodzeń uznanych oraz przedstawienia naprawy pojazdu na żądanie (...) w celu dokonania oględzin przez (...). W dniu 23 maja 2014 roku doszło do kolizji drogowej w wyniku której uszkodzeniu uległ samochód marki A. (...) o nr rej. (...). Zgłoszenie szkody nastąpiło w 23 maja 2016 roku. Pozwany dokonał oględzin pojazdu i w dniu 27 czerwca 2014 roku sporządził kalkulację naprawy pojazdu w systemie (...) na kwotę 13.064,27 złotych, przy zastosowaniu stawki za roboczogodzinę w kwocie 55,00 złotych netto, z użyciem części zamiennych oznaczonych logo producenta pojazdu, z zastosowaniem potrącenia z cen materiału lakierniczego w wysokości 33 % oraz z cen części zamiennych oznaczonych logo producenta pojazdu w wysokości 40 %. Pozwany dokonał wyceny pojazdu, ustalając iż jego wartość na dzień szkody, przy uwzględnieniu okresu eksploatacji wynosiła 54.000,00 złotych. Decyzją z dnia 14 lipca 2014 roku pozwany przyznał i wypłacił poszkodowanej J. D. odszkodowanie w kwocie 13.064,27 złotych. Na podstawie umowy przelewu z dnia 27 sierpnia 2014 roku poszkodowana J. D. przelała wszelkie swoje prawa do odszkodowania przysługujące jej od pozwanego za szkodę z dnia 23 maja 2014 roku, wynikające z zawartej umowy ubezpieczenia wraz z prawem do dochodzenia roszczeń na drodze sądowej. W dniu 26 września 2014 roku na zlecenie powoda sporządzona została przez P. S. prywatna kalkulacja szkody powstałej w powyższym pojeździe w dniu 23 maja 2014 roku, zgodnie z którą koszt naprawy samochodu marki A. (...) nr rej. (...) wynosi 22.701,41 złotych brutto, przy przyjęciu stawki za roboczogodzinę w kwocie 90 złotych netto. W trakcie zdarzenia w dniu 23 maja 2014 roku w przedmiotowym pojeździe uszkodzony zostały jego przód oraz podwozie pojazdu. Koszt naprawy pojazdu marki A. o nr rej. (...) po kolizji z dnia 23 maja 2014 roku, wykonany przy użyciu systemu (...) z użyciem części zamiennych oznaczonych logo marki pojazdu (opony jezdne firmy (...)), przy stawce za roboczogodzinę nieautoryzowanego warsztatu wynoszącej 90/90/90 złotych netto blach/ lakier/ mechanika, z zastosowaniem potrącenia amortyzacyjnego ze względu na zużycie ogumienia, oraz bez potrąceń amortyzacyjnych z uwagi na wiek pojazdu, wynosi 29.738,85 złotych brutto, 24.177,93 złotych netto, natomiast z zastosowaniem współczynnika 0,6 na ceny części zamiennych oznaczonych logo marki pojazdu, wynosi 19.117,25 zł brutto, 15.542,48 zł netto.

Na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego Sąd Rejonowy uznał, iż powództwo zasługuje na uwzględnienie w części.

W niniejszej sprawie zasada odpowiedzialności pozwanego oparta na umowie ubezpieczenia autocasco nie była przedmiotem sporu między stronami. Pozwany uznał swoją odpowiedzialność i wypłacił odszkodowanie w kwocie 13.064,27 zł brutto. Zgodnie z treścią art. 805 § 1 k.c. przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę. W myśl § 2 pkt 1 tego artykułu przy ubezpieczeniu majątkowym świadczenie ubezpieczyciela polega w szczególności na zapłacie określonego odszkodowania za szkodę powstałą wskutek przewidzianego w umowie wypadku. Kwestią sporną pomiędzy stronami była natomiast wysokość należnego powodowi odszkodowania. W niniejszej sprawie mamy do czynienia ze szkodą częściową, a zatem odszkodowanie określane jest wówczas zgodnie z § 15 owu. Zgodnie z § 15 ust. 1 o.w.u. w przypadku szkody częściowej tj. w razie uszkodzenia pojazdu w stopniu nie kwalifikującym szkody jako całkowitej, (...) ustala wysokość odszkodowania, które obejmuje koszty naprawy pojazdu mające związek przyczynowy ze zdarzeniem objętym ochroną ubezpieczeniową. Wysokość odszkodowania wyliczana jest przez (...) w oparciu o wycenę kosztów naprawy pojazdu (§ 15 ust. 2 o.w.u.). Pomędzy stronami istniał spór co do sposobu obliczenia wysokości kosztów naprawy w świetle powołanego przepisu owu. Przeprowadzony w sprawie dowód z opinii biegłego pozwolił na wyliczenie kosztów naprawy pojazdu marki A. o nr rej. (...) po kolizji z dnia 23 maja 2014 roku: bez potrąceń amortyzacyjnych z uwagi na wiek pojazdu, na kwotę 29.738,85 zł brutto, 24.177,93 zł netto, z zastosowaniem współczynnika 0,6 na ceny części zamiennych oznaczonych logo marki pojazdu, na kwotę 19.117,25 zł brutto, 15.542,48 zł netto oraz przy przyjęciu jednej część zamienną nie oznaczonej logo marki producenta możliwej do zastosowania podczas przedmiotowej naprawy – tj. zderzak przedni jakości P, tj. przy przyjęciu dla zderzaka przedniego potrącenia 40 % jego ceny, na kwotę 28.729,10 złotych brutto, 23.356,99 złotych netto.

Zdaniem Sądu I instancji opinie biegłego nie budzą wątpliwości i dają możliwość kompleksowej analizy sprawy. Pozwany bezzasadnie zastosował w swoim wyliczeniu kosztów naprawy 40 % potrącenie z cen części zamiennych, pomimo warunkom zawartej umowy, z której wynika, iż została ona zawarta z klauzulą o % amortyzacji. Wprowadzenie do kosztorysu współczynnika potrącenia z cen części zamiennych oznaczonych logo marki pojazdu w wysokości 40 %, jest tożsame z zastosowaniem współczynnika korygującego 0,6.

W ocenie Sądu Rejonowego jako podstawę do wyliczenia kosztów naprawy pojazdu nie można przyjąć § 15 ust. 3 pkt 2a) o.w.u., z którego wynika możliwość zastosowania potrącenia z cen części zamiennych.

Zasadnym zatem, zdaniem Sądu I instancji, jest przyjęcie wyliczenia kosztów naprawy pojazdu przy uwzględnieniu warunków wskazanych w § 15 ust. 4 o.w.u. na kwotę 28.729,10 złotych brutto, 23.356,99 złotych netto tj. przy przyjęciu jednej część zamienną nie oznaczonej logo marki producenta możliwej do zastosowania podczas przedmiotowej naprawy – tj. zderzak przedni jakości P, tj. przy przyjęciu dla zderzaka przedniego potrącenia 40 % jego ceny. Należy zatem uznać, iż wyliczony przez stronę pozwaną koszt naprawy pojazdu jest zaniżony i nie odpowiada kosztom naprawy wyliczonym zgodnie z o.w.u. AC. Zaś obniżenie przez pozwanego stawki za roboczogodzinę prac blacharskich i lakierniczych do kwoty 55,00 złotych było bezzasadne.

Z powyższych względów Sąd Rejonowy uznał, iż skoro koszt naprawy samochodu został obliczony przez biegłego, przy przyjętym przez Sąd wariacie, na kwotę 28.729,10 złotych, to uwzględniając dokonaną przez pozwanego wypłatę kwoty 13.064,27 złotych, oraz fakt rozszerzenia przez powoda powództwa, Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda różnicę w kwocie 15.664,83 złotych, w pozostałej części oddalając powództwo. Żądanie odsetek znalazło zaś oparcie w § 22 ust. 1 o.w.u., zgodnie z którym (...) jest obowiązana wypłacić odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia zgłoszenia szkody do (...). Z uwagi na to, iż zawiadomienie o szkodzie nastąpiło w dniu 23 maja 2014 roku, odsetki należały się od dnia następnego po upływie 30 dni od tego zawiadomienia, tj. od dnia 24 czerwca 2014 roku.

O kosztach procesu Sąd orzekł w oparciu o przepis art. 98 § 1 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za jego wynik procesu. Na podstawie art. 113 ust. 1 u.k.s.c. Sąd nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa –

Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim kwotę 352,00 złotych tytułem opłaty sądowej od rozszerzonej części powództwa.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany, zaskarżając go w części, tj. w zakresie: punktu 1 – zasądzonej od pozwanego na rzecz powoda kwotę 15 664,83 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 24 czerwca 2014 roku do dnia zapłaty, punktu 3 zasądzonej od pozwanego na rzecz powoda kwotę 4 014,66 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 2 400 złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego; punktu 4 nakazującej pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim kwotę 352 złotych tytułem opłaty sądowej od rozszerzonej części powództwa.

Zaskarżonemu orzeczeniu skarżący zarzucił:

1. naruszenie prawa materialnego, tj.:

- art. 805 § 1 i 2 pkt 1 k.c. i § 15 ust. 1 – 4 owu (...) (...) + w związku z art. 6 k.c.

a) poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i błędne uznanie, że:

- powód uprawniony jest do żądania dodatkowego odszkodowania prócz wypłaconego przez pozwanego poszkodowanej J. D. w kwocie 13 064,27 zł w sytuacji gdy nie udowodnił, iż uszkodzony pojazd marki A. (...) nr rej. (...) został naprawiony, nie przedłożył faktur poniesienia przez poszkodowanego wyższych kosztów naprawy niż przyjęte w sporządzonym przez pozwanego kosztorysie,

- przy kosztorysowym rozliczeniu szkody w ubezpieczonym pojeździe marki A. (...) nr rej. (...) pozwany zobowiązany jest do wypłaty odszkodowania w kwocie 28 729,10 zł, gdy odszkodowanie winno stanowić kwotę 13 064,27 złotych;

b) poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i nałożenia na pozwanego obowiązku świadczenia ponad obowiązek wynikający z umowy ubezpieczenia autocasco zawartej przez pozwanego z J. D. w sytuacji, gdy w przypadku braku udokumentowania kosztów naprawy przez uprawnionego z umowy ubezpieczenia wysokość odszkodowania określa pozwany ustalając wartość oryginalnych części zamiennych skorygowaną o współczynnik 0,6 bez względu na to czy w dacie szkody zamienniki dla części oryginalnych były dostępne czy też nie.

2) sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zgromadzonego materiału dowodowego i przyjęcie wbrew zgromadzonemu materiałowi, że klauzula w polisie „amortyzacja 0% - pełne odszkodowanie za części zgodnie z OWU:

- wyłączyła przy kosztorysowej wycenie kosztów naprawy w pojeździe marki A. (...) nr rej. (...) stosowanie współczynnika korygującego 0,6 o którym mowa w § 15 ust. 3 pkt 2a, gdy klauzulą tą strony wyłączyły stosowanie współczynnika o którym mowa w § 15 ust. 3 pkt 2b,

- jest tożsama ze współczynnikiem korygującym 0,6.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje według norm przepisanych (apelacja – k. 197 – 203).

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie w całości i zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego z uwzględnieniem kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych (odpowiedź na apelację – k. 211 – 213, tom II).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego podlegała oddaleniu.

Chybiony jest zarzut skarżącego, który upatruje sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zgromadzonego materiału dowodowego i przyjęcie wbrew zgromadzonemu materiałowi, że klauzula w polisie „amortyzacja 0% - pełne odszkodowanie za części zgodnie z OWU” wyłącza przy kosztorysowej wycenie kosztów naprawy w pojeździe marki A. (...) nr rej. (...) stosowanie współczynnika korygującego 0,6.

Sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego oznacza, że w stanie faktycznym ustalonym przez Sąd pierwszej instancji zachodzą sprzeczności między poszczególnymi ustaleniami czyli, że stan ten w świetle materiału nie stanowi harmonijnej całości. Chodzi tu o błędy popełnione przy ocenie dowodów (przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów) oraz przy dokonywaniu poszczególnych ustaleń, zwłaszcza w zakresie logicznego wnioskowania. W rozpoznawanej sprawie nie ma podstaw do przyjęcia, że rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji jest sprzeczne z tymi okolicznościami, które zostały ustalone w toku postępowania. Nie można zarzucić temu Sądowi, iż wyprowadził logicznie błędny wniosek z ustalonych przez siebie okoliczności, czy też przyjął fakty za ustalone bez dostatecznej podstawy (fakty nie potwierdzone materiałem), bądź przeciwnie - uznał za nieudowodnione pewne fakty mimo istnienia ku temu dostatecznej podstawy w zebranych materiale. Strona pozwana nie podjęła nawet próby wykazania sprzeczności konkretnych ustaleń Sądu pierwszej instancji z poszczególnymi dowodami zgromadzonymi w toku postępowania przyjętymi przez ten sąd za podstawę faktyczną rozstrzygnięcia.

Nie ma racji skarżący podnosząc zarzut naruszenia prawa materialnego art. 805 § 1 i 2 pkt 1 k.c. i § 15 ust. 1 – 4 owu (...) Autocasco + w związku z art. 6 k.c.

Spór w niniejszej sprawie sprowadzał się do interpretacji warunków zawartej przez poszkodowaną J. D. umowy ubezpieczenia AC w szczególności zapisu w polisie nr (...) zawierającej klauzulę „amortyzacja 0% - pełne odszkodowanie za części zgodnie z OWU”.

Sąd odwoławczy podzielił stanowisko Sądu Rejonowego, że umowa autocasco ma charakter dobrowolny, a o jego warunkach decydują strony umowy, zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 353¹ k.c. Postanowienia ogólnych warunków ubezpieczenia również podlegają wykładni z uwzględnieniem dyrektyw interpretacji oświadczeń woli określonych w art. 65 § 2 k.c. i to z uwzględnieniem wynikającej z art. 385 § 2 k.c. zasady interpretacji niejasnych postanowień wzorca w sposób korzystny dla ubezpieczającego (por. wyrok SN z dnia 13 czerwca 2013 roku, w sprawie sygn. akt IV CNP 80/12, opubl. Legalis). Oznacza to, iż muszą być one zgodne z czynnikami wyznaczającymi zakres swobody umów, a więc nie mogą pozostawać w sprzeczności z właściwością stosunku prawnego jak i przepisami o charakterze iuris cogentis.

Skoro w umowie ubezpieczenia AC strony tej umowy ustaliły, że ubezpieczonej należy się pełne odszkodowanie za części, to nie można było w niniejszym przypadku ustalić odszkodowania z zastosowaniem potrąceń cen części zamiennych sygnowanych logo producenta. Tym samym nie ma żadnych podstaw do dokonywania obniżenia ceny części zamiennych o 40% na podstawie § 15 ust. 3 pkt. 2 lit. a OWU. Nie budzi bowiem wątpliwości, że treść polisy ma pierwszeństwo przed treścią ogólnych warunków ubezpieczenia. Należy bowiem zauważyć, że wskazanym zapisem w polisie strony wyłączyły nie tylko stosowanie amortyzacji (przez które rozumie się „koszt związany ze stopniowym zużywaniem się środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych”) i o których mowa w § 15 ust 3 pkt 2 lit. b OWU, ale wskazały wprost, że ubezpieczonej należy się „pełne odszkodowanie za części”. Powoływany zaś przez pozwanego zapis wskazanego paragrafu OWU w jego literze a dotyczy obniżenia ceny części zamiennych ze względu na zastosowane ich zamienniki. W ocenie Sądu Okręgowego omawiany zapis na polisie rozumieć należy szerzej niż chciałaby tego strona pozwana. Gdyby bowiem strony chciały ograniczyć obniżanie wartości części tylko ze względu na ich amortyzację (jak to to rozumie pozwana) to zbędnym byłoby zamieszczenia po słowach „amortyzacja 0%” w dalszym ciągu wzmianki „pełne odszkodowanie za części zgodnie z OWU”.

Ponadto, jak słusznie wskazuje strona powodowa, by wskazywany przez pozwanego przepis mógł mieć zastosowanie tj. aby zasadnym było zastosowanie współczynnika korygującego w wysokości 0,6 koniecznym jest wykazanie, że istnieją tzw. zamienniki oryginalnych części zamiennych dla każdej z uszkodzonych części dla której ten współczynnik ma być zastosowany. Skoro bowiem zastosowanie w/w współczynnika korygującego 0,6 ma wynikać „z uwzględnienia w

wycenie cen tzw. zamienników”, to najpierw należy wykazać, że takie zamienniki mogły być zastosowane. Jednakże dowód ten musiałby zostać przeprowadzony dla każdej z uszkodzonych części z osobna. W związku tym, że w kalkulacji pozwanego takie zamienniki nie zostały uwzględnione, brak jest podstaw do dokonywania potrąceń.

Pozwany błędnie upatruje w § 15 ust. 4 OWU ograniczenia co do wypłaty odszkodowania w pełnej wysokości. Wbrew twierdzeniu pozwanego wypłata odszkodowania w pełnej wysokości nie jest uzależniona od przedstawienia przez poszkodowanego oryginałów faktur VAT za koszty naprawy. Zgodnie bowiem z § 15 ust. 1 OWU pozwany winien był ustalić wysokość odszkodowania, które obejmuje koszty naprawy pojazdu mające związek przyczynowy ze zdarzeniem objętym ochroną ubezpieczeniową. Zapis § 15 ust. 4 OWU stanowi, że wyłącznie w przypadku gdy Ubezpieczający zawierając umowę ubezpieczenia dokonał wyboru wariantu (...) w razie udokumentowania oryginalnymi fakturami VAT poniesionych kosztów naprawy wyższych niż przyjęte w sporządzonej przez (...) wycenie, z uwzględnieniem zastrzeżeń, o których mowa w ust. 3 (...) uzupełni kwotę odszkodowania do poziomu wynikającego z w/w faktur, nie więcej jednak niż wskazane w pkt 1, 2 i 3 umowy pod warunkiem stwierdzenia przez (...) zgodności dokonanej naprawy z zakresem uszkodzeń uznanych oraz przedstawienia naprawy pojazdu na żądanie (...) w celu dokonania oględzin przez (...). W związku z powyższym należy uznać, iż mogłoby ewentualnie mieć zastosowanie, gdyby pozwana w sposób prawidłowy, zgodny z obowiązującą umową wyliczyła wartość należnego odszkodowania. W innym przypadku, każdorazowo mogłoby to prowadzić do sytuacji, w której poszkodowany nie mógłby dochodzić odszkodowania w pełnej wysokości, jeżeli nie zdecydowałby się na naprawę pojazdu, a jednocześnie pozwana określiłaby odszkodowanie w zaniżonej wartości, wbrew zapisom umowy.

Sąd Okręgowy nie dostrzegł żadnych uchybień kwestionowanego wyroku, które winny być uwzględnione w toku kontroli instancyjnej z urzędu. W tym stanie rzeczy, wobec bezzasadności wskazanych zarzutów sformułowanych przez apelującą Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono w punkcie 2 wyroku na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Na koszty poniesione przez pozwaną w tym postępowaniu złożyła się kwota 2.400 zł wynagrodzenia jej pełnomocnika w osobie adwokata, którego wysokość ustalono na podstawie § 2 ust. 5 w związku z § 10 ust. 1 pkt 1 i § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z dnia 22 października 2015 roku (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1800), znajdującego zastosowanie w sprawie ze względu na datę wniesienia apelacji.

Tomasz Bajer Beata Matysik Bartosz Kaźmierak